

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น การนิเทศการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นและการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทั้ง 4 ด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 250 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน และครูวิชาการจำนวน 125 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 76 คน และครูวิชาการจำนวน 76 คน รวมทั้งสิ้น 152 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ กับผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ซึ่งผ่านเกณฑ์และแนะนำให้เก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่า

แบบสอบถามจำนวน 152 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 152 ฉบับ และมีความสมบูรณ์ 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดอันดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีตำแหน่งและขนาดโรงเรียนในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าที

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยการทดสอบหาค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ

4.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.6 เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล แปลความหมายข้อมูลตามค่าเฉลี่ย โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 152 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ ครูวิชาการ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานปรากฏว่า โรงเรียนขนาดเล็ก 76 โรง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ โรงเรียนขนาดใหญ่ 76 โรง คิดเป็นร้อยละ 50.00 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่า มีอายุต่ำกว่า 5 ปี 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.10 ระหว่าง 5-10 ปี 62 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และมากกว่า 10 ปี 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 และ

2. การบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมและจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและด้านการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าควรมีการทดลองหลักสูตรท้องถิ่นก่อนนำไปใช้ ควรมีการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้และควรให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาตนเอง โดยการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้อุ้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

อภิปรายผล

ความคิดเห็นของบุคลากรในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมรายวิชาหรือสาระการเรียนรู้ โดยเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งโรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น และศักยภาพของโรงเรียนเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งเสริมนักเรียนให้เติบโตเป็นเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของท้องถิ่น มีความรัก ความผูกพันต่อท้องถิ่น ส่งผลให้ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการมีความชัดเจนและเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอน นิเทศติดตามและวัดผลประเมินผลได้อย่างบรรลุเป้าหมาย

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม ชมพูหลง (2545ก : 111-112) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในระดับ โรงเรียนควรดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย จำนวนประมาณ 5-7 คน อาจประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ราษฎรชาวบ้าน ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นคณะกรรมการและที่ปรึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ต่อมาศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางให้เข้าใจ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของรายวิชาที่จะพัฒนาและศึกษาข้อบกพร่องของหลักสูตรแม่บทในส่วนที่ไม่เอื้อหรือไม่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น แนวโน้มของการพัฒนา สิ่งที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ศักยภาพของโรงเรียน และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นแล้วรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์หรือใช้แบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะพัฒนา สุดท้ายกำหนดเรื่อง/กลุ่มประสบการณ์/วิชา/ระดับชั้นที่จะพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น และ

ศึกษาข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับเรื่องที่จะพัฒนาโดยละเอียดจากภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุดเขต บำรุงแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ว่าความคิดเห็นของครูวิชาการและครูผู้สอนทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านอยู่ในระดับปานกลางรอบด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนและรูปแบบการเรียนการสอน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ การจัดหลักสูตรและด้านความพึงพอใจ และครูวิชาการและครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 และนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ 1) ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ 2) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน ควรได้มีการวางแผนเป็นอย่างดีและ 3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอยู่มากแต่ยังขาดการบริหารจัดการที่ดีในการนำมาใช้จัดการเรียนการสอน

สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา บุตรศรี (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านด้านศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และด้านการประกอบอาชีพมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะของการปรับรายละเอียดของเนื้อหาวิชา การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริม โดยดำเนินการในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษาและกลุ่มการทำงานอาชีพในระดับมัธยมศึกษา ปัญหาที่พบในการดำเนินงาน ได้แก่ ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ครูผู้สอนไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและผู้ที่โรงเรียนเชิญมาถ่ายทอดความรู้ ไม่มีทักษะในด้านวิธีการสอน จึงเป็นอุปสรรคในการถ่ายทอดความรู้

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีประเด็นอภิปรายดังนี้

2.1 การบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่งพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการนับว่า

เป็นผู้นำด้านการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองไปพร้อม ๆ กันอยู่เสมอ เช่น มีการอบรม ประชุมสัมมนา รวมทั้งมีการปฏิบัติงานร่วมกันจึงทำให้ความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลกร ไกร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร พลดี (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามประสบการณ์ที่ต่างกัน พบว่ามีความเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน อีกทั้งมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำด้านการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกัน จึงทำให้มีความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประพัฒน์ รักพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและไม่สอดคล้องกับปรีชา บุญยอ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอภูเมษารักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกันพบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทั้งสองขนาดมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเกือบทุก ๆ ด้าน เช่น อาคารสถานที่ บุคลากรงบประมาณ จำนวนนักเรียน สภาพชุมชนท้องถิ่น โดยในโรงเรียนขนาดใหญ่มีบริบทที่พร้อม

มากกว่าส่งผลให้การบริหารจัดการบรรลุป้าหมายดีกว่า โรงเรียนขนาดกลางซึ่งส่วนใหญ่อยู่ใน ภาวะขาดแคลนและค้อยโอกาสมากกว่า จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการมีความคิดเห็น ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับนพรัตน์ แสงทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน การบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี พบว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในขนาด โรงเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็นมีความ คิดเห็นต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสวาสดี แสนพันคร (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการ บริหารหลักสูตรท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายผลมานั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำ ผลการวิจัยไปใช้ เพื่อการพัฒนาและในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรมีการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ มีการรายงาน การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นต่อชุมชนอย่างต่อเนืองและมีการผลิตคู่มือครู เอกสาร ตำราเรียนเกี่ยวกับ หลักสูตรท้องถิ่นเป็นรูปเล่ม
2. ควรให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาตนเอง โดยการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ จัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง วิทยากรในท้องถิ่นร่วมจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กำหนดการสอน ให้ตรงตามเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น
3. ควรให้มีอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนแก่ผู้บริหารครู วิชาการและครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาวิเคราะห์มีส่วนร่วมในการนิเทศการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น และสรุปผลการนิเทศเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน
4. ควรกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่นไว้ในระเบียบวัดและ ประเมินผลการเรียนของโรงเรียน โดยวิทยากรชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน

การสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น และรายงานผลการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรท้องถิ่นให้
ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในทำนองเดียวกันในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
และมัธยมศึกษาอื่น เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในภาพรวมของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน
2. ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นใน
โรงเรียน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น ผู้ปกครอง นักเรียน เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาบทบาทชุมชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อให้ทราบแนวทาง
ที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น
4. ควรสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากหลายวิธีการ เช่น การสัมภาษณ์ การ
สังเกต เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดมากขึ้น